

UDK 005:32(048.83)

DOI 10.7251/SVA1714322M

COBISS.RS-ID 6494488

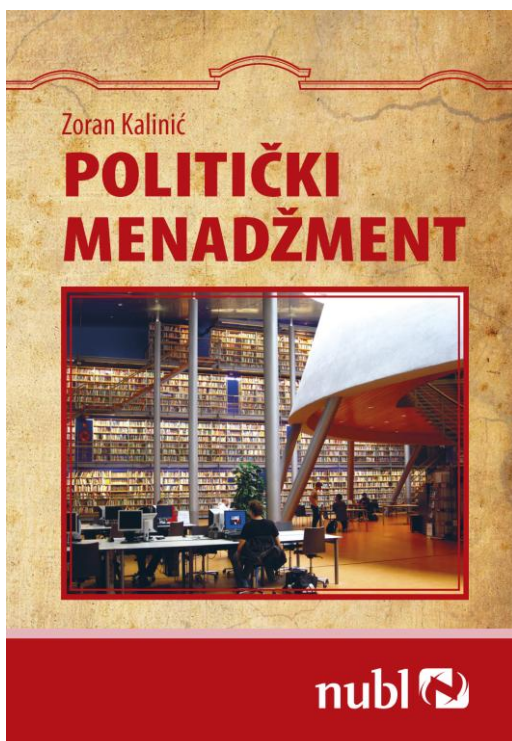
ПРИКАЗ КЊИГЕ

ПОЛИТИЧКИ МЕНАЏМЕНТ

Аутор: проф. др Зоран Калинић

Издавач: Независни универзитет Бања Лука, 2016.

Штампа: Графид Бања Лука

Пред нама је књига проф. др Зорана Калинића, која продире дубоко у суштини нових геополитичких околности и њиховој феноменологији, где професор тражи, али и указује на вредносне индикаторе кроз које позиционира савремене политичке покрете почетком 21. -ог века.

Чињеница да се живи у ери глобализације и мултинационализације, као процесу у којем се различите локалне политике, културе и друштва повезују путем глобалних комуникација и при том пружају услове за почетак стварне доминације социјалних и политичких

доктрина у развијеним земљама, као темељ на којем се заснивају досадашње активности, он модулира будућност у политичком превирању политичких система.

Професор Калинић у уџбенику, насловљеном као “Политички менаџмент” обрађује актуелни тренутак у ком се налази цео свет, доказујући да без заједничког деловања целоупне заједнице, не може постојати ефикасан уговор за управљање са променама. Неминовност промена у политичком позиционирању и прерасподела сила у светској политици, указује на велику револуцију у развоју културе, технологије, финансија и науке, као значајан проблем ове дисперзије, и однос економско – политичких сила појединих држава и институција, који се огледа у системима међународних политика и стратегија. Дефинисање нових, ефикасних структура међународне сарадње данас представља нужност. Човечанство се данас налази на веома озбиљној раскрсници и овај политичко-економски систем мора бити замењен новим. Због тога, светски политиколози се слажу да је проблем глобалног карактера и да је једино решење глобално решење као свеобухватан и општи приступ у политичком менаџирању системских процеса.

Аутор политички менаџмент посматра у развоју институција и економске сарадње, вођењу политике концентрационих кругова у развоју региона као актуелне политике развоја ЕУ, као тема која се мора довести до краја. Основно питање је како трансформисати економско-социјални систем, као неопходност формирања нових система вредности који ће ојачавати и подржавати истомисљенике.

Циљ овог рада је циљ друштвених система, максимално задовољство од институција система, стварна политичка сарадња и примењливе политике развоја, регионално повезивање, дефинисано као указивање на било којој субјективној потреби коју човек осећа. Нема сумње да је у цивилизацијским процесима веома присутан радикални хедонизам у којем људи покушавају да нађу смисао у брзом решавању питања која су од суштинског значаја за државу и њене поступке у процесу глобализације и нових геополитичких околности што је неспојиво са сериозном анализирању и потврђивању могућих квалитетних решења. Такво понашање је постало масовна појава и стил једне целе епохе политичара који макроекономске политике доносе за кратке рокове и без извештаја за достигнућа. Егоизам и похлепост за владањем, који систем производи како би функционисао, воде ка дисхармонији и незадовољству. Другим речима, премиса се састоји у томе да све то што води ка резултатима појединаца и њима користи, то доводи до задовољства заједнице у целини, јер егоизам и похлепа су добри за појединца, али не и за друштво у целини. Овакав аксиолошки систем износи веома чудне и забрињавајуће тезе које су супротне традиционалним вредностима а који произлазе из развоја институција, регионализације и трансформације друштва као модел одржљивих социо-економских промена, праћени политичким променама.

Изградња савременог система и савремених институција представља главни став проф. др Зорана Калинића, изнет у уџбенику “Политички менаџмент”, наглашавајући да се политичко позици-

онирање савремених држава суочава са сталним проблемом и потребом постојаних преиспитивања и усклађивања институционалних капацитета и развојних пројекција унутрашње структуре. Због тога потврђује да у процесу етаблирања стратешких политика, њихова потреба да кроз институционалне и оперативне компетенције мора добити на значењу, нарочито у јавним политикама. Сериозне процесе европеизације, глобализације, економске, политичке, технолошке и друштвене контексте уводе потребне стандарде и квалитете у раду. Засебно место у уџбенику “Политички менаџмент” заузима: Савремено управљање које условљава и одређене модалитете система за управљање јавним политикама, као што су финансијске, персонална управљања са ризицима, конфликтима и остало чиме се уводи повећана деловност, функционалност, продуктивност, ефикасност и економичност са којим ће руководити и управљати сваки институционални систем.

Дубоко из садржаја извире улога политичког менаџмента кроз који аутор уз дозу опреза, али са снажном вером за улогу државе у транзиционим друштвима, у процесу за испуњење критеријума за пријем у чланство у ЕУ, веома озбиљно место заузима реформисање јавних политика, што подразумева ефикасан, модеран и јефтин јавни сектор који ће бити у служби општих интереса. Први корак у том правцу тражи реорганизацију и реструктурирање јавног сектора, са главним циљем, побољшавање његове ефикасности у испуњавању јавних потреба грађана. Ова фаза подразумева повезивање и координацију различитих нивоа служби и тимова и њихов стални тренинг са циљем да се унапреди ефикасност кадровских ресурса и подизање мотивације грађана. Други корак подразумева рационализацију поступка при доношењу одлуке и повећана компетентност, унапређивање и прецизирање релевантних информација за доношење конкретних одлука, т.ј. потребно је увођење нових стандарда за квалитет. Трећи корак је права реформа јавних политика која ће грађанима гарантовати да ће органи власти и државне институције доносити законе, али и да ће поступати морално и етички принципијелно. То подразумева да јавна политика и процеси доношења одлука морају бити јавни, транспарентни и у складу са интересима грађана. Суштина овог реформског корака је апсолутно владање права. У складу са овим кораком, понашање јавних институција мора бити стављено под контролу професионалних, независних, деполитизираних и стручних органа, организација и грађана. Четврти корак подразумева понашање јавних политика у складу са принципима модерне економије, што значи да се жели ефикасна, јефтина и ефективна јавна администрација. Системски приступ у праћењу и избору одговарајућих стручних кадрова, који могу да примењују нова знања и савремене методе за повећавање ефикасности јавних политика у задовољавању јавних потреба грађана обезбедиће брзу интеграцију држава Западног Балкана у заједници европских држава и народа. Један од основних услова за реформу јавних политика и јавне управе је модерно организована академска

заједница и ефикасан и модерни систем високог образовања и образовања уопште, које ће снажно утицати на стручна и научна решења и моделе конкретних реформских решења.

Анализирајући дате кораке, можемо закључити да проф. др Зоран Калинић тражи одговор како даље. Одговор на ову дилему је усмерен потреби прецизно наглашене важности менаџмента који у основи предпоставља ефикасно и ефективно управљање и координацију следећих области као индикаторе за промену у јавним политикама. Прво, управљање са људима и њиховим способностима. Друго, управљање са променама. Треће, управљање са потенцијалима. Четврто, управљање са информацијама и пето, управљање са самим собом. Системски приступ, професионално и практично знање које покрива свих пет области прва је претпоставка за дефинисање валидних стратегија и пројеката за побољшање рада и унапређење ефикасности јавног сектора и коришћење предности код приватног сектора, замена сталног стања са новим. Потребна је промена која подразумева одговор на неколико класичних погледа, преко индикатора: Прво, стручна анализа која ће идентификовати садашње стање. Друго, анализа слабости у односу на постављене циљеве. Треће, како да измеримо тај раскорак/растојање. Четврто, како да пратимо процес промена, нагласиће аутор овог рада.

Нужност промена у јавним политикама је следеће питање професора Калинића, које у великој мери зависи од јачања приватног сектора, његове ефикасности и супериорности у односу на државни сектор и коришћење вишка капитала који се све шише појављује као основни зајамодавац у јавним радовима, познат као јавно приватно партнерство где доминација приватног и комерцијалног ефекта, подразумева отвореност, транспарентност и мерење резултата ефикасности, са чим приморава јавни сектор на планирање и рационално коришћење буџета, пројектује новчане приливе и мери вредност преко финансијских показатеља.

Процес глобализације, доминација тржишта, процес интеграције у ЕУ, формирање великих политичких асоцијација који у основи подстичу процес слободне конкуренције и проток роба, капитала и услуга. Са тим се отвара процес конкурентности и комуникативности са праксом, мери се постигнуто са пазарним критеријумима ефикасности и економичности. Процес рада и активности у јавном сектору се све више поверава партнерским институцијама који нису организацијски део јавног сектора. Процес препуштања приватном сектору постаје све више елеменат и мера рада и економичности у јавном сектору где су јасно препознатљиве разлике између јавног и приватног сектора. Због тога, будуће стратегије развоја морају бити усклађене са истинским и животним интересима грађана. Успех и реализација нових програма заснива се на практичним и применљивим знањима, нових потреба, вештина и техника који ће се стицати савладавањем модерних и практичних студијских програма. Како би се постигао жељени циљ, нови реформисани јавни сектор, носитељи промена, треба имати следеће особине: визионарство,

способност управљања, карактер интеграције, способност процена, техничко образовање, способност апстрактног размишљања, идентитет и осећај потребе за локално резонување до размишљања суседа, региона и будућих интеграција, за шта се залаже проф. Калинић, али истовремено и практикује у свом раду и менаџирању процеса.

Аутор уџбеника “Политички менаџмент”, професор Калинић, озбиљно и квалитетно анализира, али и поставља пред собом, више питања: како дефинисати политички менаџмент?; како створити и изабрати ефикасан систем планирања и бити компатибилан са управљањем?; како извући корист и како профитирати у политици са једном брзом, иновацијском и повратном реакцијом која ће у основи увек остати стратешка?; како конкретно користити широку палету политичког менаџмента?; како прилагодити политику са понудом све до савршене персонализације? и много других питања, за која оставља простор да се истражују и нађу своју примену.

Ова питања изнета у раду проф. др Зорана Калинића на 463 стране и више од 30 година применљивог рада на веома значајним и руководним местима у Босни и Херцеговини, као и у системима бивше СФРЈ и институцијама ЕУ, кроз поглавље о политичком систему, транзицијску културу, комуникацијама, политичким партијама, политичком маркетингу, јавној политици, социјалном капиталу и корупцији, политичким саветницима и на крају политичком лобирању са једним и јединим циљем да се пронађу елементи за одговоре и размишљања, увек дајући предност политичким вредностима и сериозним анализама. Овакав приступ аутора отвара могућност да се у свим фазама комуницира са учесницима у политичким процесима и потврђивање практичних садржаја, структурних садржаја са илустрираним идејама који омогућавају непрекидан ток мисли, ефикасну реализацију и применљиву основу у развоју заједнице у којој живи и ради.

Овај рад, једноставно, представља путоказ за развој политичког менаџмента у наредном периоду, који омогућава практичну анализу, уз много идеја, намењен да омогући боље разумевање екстремно покретљивог окружења, у којем се данас налазе друштвени системи. Одатле, овај рад преко жеља, својих идеја и својих размишљања преноси на компаративни и мерљиви начин, кроз бројеве и праве анализе, које служе за илустрацију и размишљање, а не за апсолутну доминацију метода и модела применљивих у свим приликама, јер, према Клоду Вернеру, који тврди да “чињеница није нешто само за себе, она вреди само преко идеје која се надовезује или кроз доказ који он обезбеђује”. Тако књига “Политички менаџмент”, проф. др Зорана Калинића даје слободу за примену код студената, професора, менаџера, политичара, али и код неуморних грађана свих професија.

Проф. др Мирко Трипуноски

ФОН Универзитет – Скопје

Република Македонија